

การเปรียบเทียบการผลิตและการตลาดยางพาราระหว่าง จังหวัดขอนแก่นกับจังหวัดหนองคาย ปี 2549

The comparison of para rubber in term of marketing and production between Khon Kaen and Nhong Kai province in 2007

บุหลัน เสวตวงษ์* และ จรรย์ ไทยานันท์¹

Bulan Sawetwong*, and Charun Dayananda¹

บทคัดย่อ: วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบการจัดการสวนยาง การผลิต การตลาด ต้นทุนผลตอบแทน ปัญหา และข้อเสนอแนะการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดหนองคาย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทั้ง 2 จังหวัด เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนพื้นที่ที่เปิดกรีดได้เฉลี่ย 16.11 ไร่ ร้อยละ 75.56 ใช้ระยะปลูก 2.50X7.00 เมตร พันธุ์ยาง คือ RRIM600 ร้อยละ 97.77 ใช้ต้นตอตาปลูก ระบบกรีด คือ 2 วัน เว้น 1 วัน ใช้เวลารวมในการผลิตยางแผ่นเฉลี่ย 8.21 ชั่วโมง ราคาขายแผ่นที่ขายได้ 57.29 บาท/กก. ร้อยละ 71.11 รวมกลุ่มจำหน่ายที่ตลาดประมูลยางท้องถิ่น ส่วนเกษตรกรในจังหวัดหนองคายมีจำนวนพื้นที่ที่เปิดกรีดได้เฉลี่ย 37.33 ไร่ ร้อยละ 64.45 ใช้ระยะปลูก 2.50X7.00 เมตร พันธุ์ยาง คือ RRIM600 ร้อยละ 57.78 ใช้ต้นยางชำถุง ระบบกรีด คือ 2 วัน เว้น 1 วัน ใช้เวลารวมในการผลิตยางแผ่นเฉลี่ย 7.01 ชั่วโมง ราคาขายแผ่นที่ขายได้ 58.53 บาท/กก. ร้อยละ 40.65 จำหน่ายให้กับพ่อค้าต่างถิ่น ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ผลิตยางแผ่นดิบในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผลตอบแทนการผลิตยางแผ่นดิบ เท่ากับ 15,549.59 บาท/ไร่ ต้นทุนทั้งหมด 5,544.15 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 8,329.12 บาท/ไร่ ส่วนเกษตรกรผู้ผลิตยางแผ่นดิบในจังหวัดหนองคาย พบว่าผลตอบแทนการผลิตยางแผ่นดิบ เท่ากับ 16,423.40 บาท/ไร่ ต้นทุนทั้งหมด 4,210.04 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 10,686.88 บาท/ไร่ (**คำสำคัญ:** ต้นตอตา, พันธุ์ RRIM600)

ABSTRACT: The objective of this study was to compare management, production, marketing, cost, income, problems and suggestions from para rubber production between farmers in Khon Kaen province and Nong Kai province. In this study, the samples were selected by purposive sampling. They were para rubber growers in the two provinces. The data were collected by the developed questionnaires. It was found from the study that the farmers in Khon Kaen province possessed 16.11 rais of tapping para rubber areas, on average. 75.56% of the farmers in Khon Kaen were based on plantation of 2.50 X 7.00 meters in dimension. The popular variety of para rubber was RRIM600. 97.77% grew para rubber by budded stump. Para rubber were tapped twice every other day. The average time to produce sheet rubber was 8.21 hours. The average price was 57.29 Baht per kilo. 71.11% of the farmers established a group for distribution at local bidding marketplace. On the other hand, in Nong Khai province, the average tapping - para rubber area was 37.33 rais. The plantation was 2.50 X 7.00 meters in dimension. The common variety in this area was RRIM600. 57.78% planted by root cutting. The para rubber were tapped twice every other day. The average time for sheet production was 7.01 hours. The average price gained was 58.53 Baht per kilo. 40.65%

¹ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

Agricultural Economics, Faculty of Agriculture, Khon Kaen University, Khon Kaen 40002

* Corresponding author: bulan_toon@hotmail.com

sold their produce to the non-local traders. According to the cost and income analysis of the farmers in Khon Kaen, it was found that the income generated from raw para rubber sheets was 15,549.65 Baht per rai, and overall cost was 5,544.15 Baht per rai, on average. The net income was 8,329.12 Baht per rai. However, for the farmers in Nong Khai province, the income generated from raw para rubber sheets was 16,423.40 Baht per rai, and total cost was 5,210.04 Baht per rai. The net income was 10,686.88 Baht per rai. (**Keywords:** Budded stump, RRIM600)

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของไทยเริ่มมีการปลูกครั้งแรกในประเทศเมื่อ พ.ศ. 2444 โดยพระสกล สถานพิทักษ์ ได้นำยางพารามาจากประเทศอินโดนีเซีย มาปลูกที่จังหวัดตรังเป็นครั้งแรก ต่อมาจึงได้มีการปลูกแพร่หลายในจังหวัดทางภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2533)

ปัจจุบันไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางเป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยในแต่ละปีมีการส่งออกยาง 3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 215,000 ล้านบาท โดยมีส่วนแบ่งการตลาดของโลกร้อยละ 40 ของปริมาณการผลิตยางทั่วโลก 8 ล้านตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 3, 2550)

สำหรับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีการปลูก มันสำปะหลัง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง และฝ้าย ซึ่งปัญหาที่พบ คือ ผลผลิตต่อไร่ต่ำลงเรื่อยๆ เนื่องจากปัญหาเรื่องดินเสื่อมคุณภาพ ราคาตกต่ำ เกษตรกรได้ผลตอบแทนสุทธิเพียงเล็กน้อย และพบว่าผลตอบแทนสุทธิมันสำปะหลัง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ฝ้าย และถั่วลิสง มีค่าเท่ากับ 105, 403, 370,516, 238, 356 และ 596 บาท/ไร่ ในขณะที่ยางพาราสามารถให้รายได้สูงถึง 1,062 บาท/ไร่ หรือสูงกว่าประมาณ 2-3 เท่าของพืชในท้องถิ่น (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2540)

ดังนั้น การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกยางพารา ตลอดจนทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย สำหรับเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก่เกษตรกร

นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงประชาชนผู้สนใจ ปลูกยางพาราต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์โดยตรงจาก เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย โดยการสุ่มแบบเจาะจง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วก็นำมาศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทน การตลาด ปัญหาและข้อเสนอแนะของการผลิตยางแผ่นดิบ โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

(1) การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนทั้งหมด และผลตอบแทนสุทธิ (กำไร)

ผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) = ผลตอบแทนสุทธิทั้งหมด (TR) - ต้นทุนทั้งหมด (TC)

ผลตอบแทนทั้งหมด (TR) = ผลผลิตทั้งหมด X ราคาต่อหน่วย

ต้นทุนทั้งหมด (TC) = ต้นทุนผันแปรทั้งหมด (TVC) + ต้นทุนคงที่ทั้งหมด (TFC)

ต้นทุนผันแปรทั้งหมด = ค่าแรงงานดูแลรักษา + ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว + ค่าปุ๋ย + ค่ายาปราบศัตรูพืช และวัชพืช + ค่าวัสดุการเกษตร + ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร + ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน

ต้นทุนคงที่ทั้งหมด = ค่าใช้ที่ดิน + ค่าภาษีที่ดิน + ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร + ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเครื่องมืออุปกรณ์

(2) ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix)

ผลิตภัณฑ์ (Product)

ราคา (Price)

ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนทั้งหมด ผลตอบแทนสุทธิ ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีต้นทุนผันแปรทั้งหมดเท่ากับ 5,544.15 บาท/กก. ค่าแรงงานดูแลรักษา ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว (กรีตและผลิตยางแผ่นดิบ) ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าวัสดุการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุน มีค่าเท่ากับ 555.68, 3,633.86, 552.00, 103.43, 259.50, 52.88 และ 386.80 ตามลำดับ ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเท่ากับ 1,676.32 บาท/ไร่ ประกอบด้วย ค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเครื่องมืออุปกรณ์ มีค่าเท่ากับ 480.00 5.26 1,107.96 และ 83.10 บาท/ไร่ รวมต้นทุนทั้งหมด 7,220.47 บาท/ไร่ ผลตอบแทนทั้งหมดเท่ากับ 15,549.59 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิจากการจำหน่ายยางแผ่นดิบเท่ากับ 8,329.12 บาท/ไร่ (Table 1)

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนทั้งหมด ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดหนองคาย พบว่า มีต้นทุนผันแปรทั้งหมดเท่ากับ 4,210.04 บาท/กก. ค่าแรงงานดูแลรักษา ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว (กรีตและผลิตยางแผ่นดิบ) ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าวัสดุการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุน มีค่าเท่ากับ 480.80 2,453.20 525.42 101.28 271.77 83.78 และ 293.72 ตามลำดับ ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเท่ากับ 1,526.48 บาท/ไร่ ประกอบด้วย ค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเครื่องมืออุปกรณ์ มีค่าเท่ากับ 571.00 4.06 885.05 และ 66.37 บาท/ไร่ รวมต้นทุนทั้งหมด 5,736.52 บาท/ไร่ ผลตอบแทนทั้งหมดเท่ากับ 16,423.40 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิจากการจำหน่ายยางแผ่นดิบเท่ากับ 10,686.88 บาท/ไร่ (Table 1)

จาก Table 1 แสดงให้เห็นว่าต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ของจังหวัดขอนแก่นเท่ากับ 7,220.47 บาท ซึ่งสูงกว่าจังหวัดหนองคายมาก เนื่องจากค่าแรงงานดูแลรักษาและเก็บเกี่ยว (กรีตและผลิตยางแผ่นดิบ) ในจังหวัด

ขอนแก่น มีค่าสูงกว่าจังหวัดหนองคายถึง 1,255.48 ต่อไร่ ส่วนค่าวัสดุและต้นทุนคงที่ทั้งหมดมีค่าไม่ต่างกันมากนัก โดยผลผลิตต่อไร่ของผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดหนองคายสูงกว่า 2.19 กก. และราคาที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นาต่อกิโลกรัมยังสูงกว่า 1.24 บาท ส่งผลให้ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ของจังหวัดหนองคายมีค่าสูงกว่าจังหวัดขอนแก่นถึง 2,357.76 บาท/ไร่

ผลการศึกษาร่วมผสมทางการตลาด

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) ผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย พบว่า ร้อยละ 50 ของจำนวนคำตอบทั้งหมด ชนิดผลิตภัณฑ์เป็นยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 และเศษยางเท่ากัน โดยเกณฑ์มาตรฐานการผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ของเกษตรกร คือ ยางแผ่นจะต้องมีความสะอาด หรือมีสิ่งสกปรก และฟองอากาศได้เล็กน้อย มีความชื้นไม่เกิน 3% มีความยืดหยุ่นดี และมีลายดอกเด่นชัด ความหนาของแผ่นยางไม่เกิน 4 มม. เนื้อยางแห้งน้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่นไม่เกิน 1,500 กรัม หรือ 1.50 กก. แผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 38.00-46.00 ซม. ยาว 80.00-90.00 ซม.

2. ราคา (Price) โดยปกติการกำหนดราคาของสินค้าเกษตรค่อนข้างจะทำได้ยาก (คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการตลาดสินค้าเกษตรกรรมกับเศรษฐกิจไทย, 2545) เนื่องจาก 1) ผลผลิตมาจากผู้ผลิตรายย่อย 2) ผลผลิตทางการเกษตรไม่อาจกำหนดคุณภาพล่วงหน้าได้ 3) ผลผลิตทางการเกษตรมีในบางฤดูเท่านั้น 4) ผลผลิตทางการเกษตรเป็นผลิตผลที่ต้องใช้เนื้อที่มาก น้ำหนักมาก และผลตอบแทนต่ำ 5) ผลผลิตทางการเกษตรต้องขึ้นอยู่กับธรรมชาติเป็นหลัก ซึ่งผู้ผลิตไม่สามารถควบคุมทั้งปริมาณ คุณภาพ และช่วงระยะเวลาได้ ดังนั้น การกำหนดราคาของเกษตรกรผู้ปลูกยางจึงเป็นแบบมุ่งที่อุปสงค์ (Demand-Oriented Pricing) เป็นวิธีการกำหนดราคาโดยกำหนดตลาดเป้าหมายเพื่อประมาณอุปสงค์ ณ ระดับราคาต่างๆ ต่อจากนั้นจึงประมาณต้นทุนเพื่อเลือกกำหนดราคาจะทำให้ได้กำไรที่ต้องการ จากการศึกษาราคายางแผ่นดิบเฉลี่ย

Table 1 Cost of para rubber in Khon Kaen province and Nong Khai province separate to be cash and non-cash on year 2006.

Transaction	Khon Kaen Province	Nong Khai Province
1. Total Variable Cost	5,544.15	4,210.04
1.1 Labor wages	4,189.54	2,934.06
look after	555.68	480.80
harvest (scratch and rubber production)	3,633.86	2,453.20
1.2 Material price	967.81	982.25
fertilizer	552	525.42
pesticide	103.43	101.28
agricultural material and else	259.50	271.77
agricultural equipment repairing	52.88	83.78
1.3 Investment lose opportunity	386.80	293.72
2. Total Fixed Cost	1,676.32	1,526.48
land used	480.00	571.00
land tax	5.26	4.06
agricultural equipment depreciation	1,107.96	885.05
agricultural equipment lose opportunity	83.10	66.37
3. Total Cost / rai	7,220.47	5,736.52
4. Total Cost / kg	25.93	20.44
5. Yield / rai (kg)	278.39	280.58
6. Yield price / kg (baht)	57.29	58.53
7. Benefit / rai (baht)	15,549.59	16,423.40
8. Net Benefit / rai (baht)	8,329.12	10,686.88
9. Net Benefit / kg (baht)	31.36	38.09

(The data on production cost and income were only in 2006)

ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น และ จังหวัดหนองคาย เท่ากับ 57.29 และ 58.53 บาท/กก. ตามลำดับ (สำรวจช่วงเดือนตุลาคม 2549) ซึ่งเกษตรกร ในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.44 และ 71.10 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ไม่พอใจกับราคาขายที่ได้รับ เหตุผลส่วนใหญ่ร้อยละ 78.95 และ 75.00 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ไม่พอใจ เพราะราคาขายต่ำกว่าที่เคยได้รับ แม้เป็นราคาที่ได้รับ กำไร (Table 1) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปรียบเทียบ ราคาขายในช่วงต้นปีกับราคาขายที่ได้รับ โดยราคาขาย ในช่วงต้นปีเฉลี่ยของเดือนพฤษภาคมสูงถึง 85.85 บาท/กก. (Figure 1) ดังนั้นราคาขายที่เกษตรกรได้รับ จัดว่าอยู่ในระดับราคาคุ้มต้นทุน และสามารถผลิต ต่อไปได้ โดยไม่ขาดทุน

3. การจัดจำหน่าย (Place) เกษตรกรผู้ปลูก ยางพาราในจังหวัดขอนแก่นร้อยละ 71.11 ของจำนวน คำตอบทั้งหมด รวมกลุ่มจำหน่าย ส่วนเกษตรกรผู้ปลูก ยางพาราในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่ร้อยละ 77.78 ของ จำนวนคำตอบทั้งหมดพ่อค้าจะมารับซื้อยางแผ่นถึงที่ ซึ่งพ่อค้าท้องถิ่น พ่อค้าต่างถิ่น และตลาดประมูลยาง ท้องถิ่นจะส่งต่อไปยังโรงงานแปรรูปต่อไป (Figure 2) และเกษตรกรทุกครัวเรือนมีโรงเรือนสำหรับจัดเก็บ ยางแผ่นดิบ สามารถมีสินค้าจำหน่ายในจำนวน และ เวลาที่ต้องการ

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) พบว่า สถานที่ซื้อ-ขาย ยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางใน จังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 71.11 ของจำนวนคำตอบทั้งหมด คือ ตลาดประมูลยางท้องถิ่น โดยเกษตรกรจะนำยาง

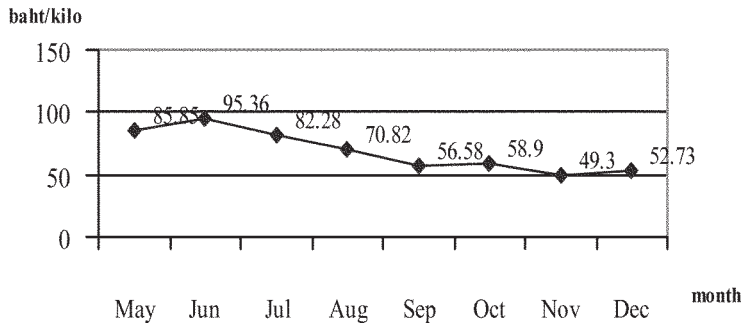

Figure 1 Average price of No.3 para rubber products per month, year 2006 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 3, 2550).

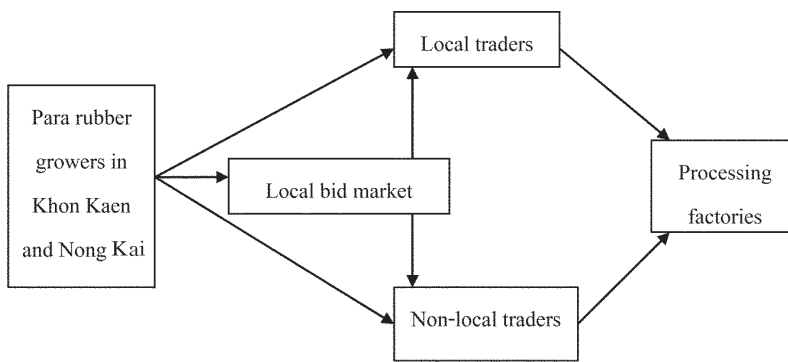

Figure 2 Marketing channel of Para rubber.

แผ่นดินไปรวมกลุ่มจำหน่าย ทุกวันที่ 15 ของเดือน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลตรวจสอบคุณภาพสินค้า และการตกลงราคา ส่วนสถานที่ซื้อ-ขายของเกษตรกรผู้ปลูกยางในจังหวัดหนองคายร้อยละ 77.78 ซื้อ-ขายที่สวนยางของตนเอง โดยพ่อค้าส่วนใหญ่จะมารับซื้อทุก 14 วัน โดยเกษตรกรมีโรงเรือนเก็บรักษาสินค้าไว้เป็นอย่างดี

เป็นที่น่าสังเกตว่า การส่งเสริมการตลาดของเกษตรกรในทั้ง 2 จังหวัดต่างกันตรงวิธีการจำหน่าย คือเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นมีการจำหน่ายแบบรวมกลุ่ม และมีเจ้าหน้าที่ดูแลในเรื่องการซื้อขาย ตรวจสอบคุณภาพสินค้า ส่วนเกษตรกรในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่จะทำการซื้อขายด้วยตนเองกับพ่อค้า ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องด้วยจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่เริ่มทดลองปลูกยางพาราเมื่อปี 2535 เกษตรกรยังไม่มีความรู้ ความชำนาญ ด้านการผลิต และการตลาด

มากนัก จึงต้องอาศัยการรวมกลุ่มจำหน่าย เพื่อให้ได้ราคาที่ยุติธรรม

สรุปและวิจารณ์

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบต้นทุน ผลตอบแทน ผลตอบแทนสุทธิ การจัดการทางตลาด ปัญหา และข้อเสนอแนะการผลิตยางแผ่นดินของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดหนองคาย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จากเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทั้ง 2 จังหวัด และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ผลการศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน ผลตอบแทนสุทธิ ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผลตอบแทนในการผลิตยางแผ่นดินทั้งหมดเท่ากับ 15,549.59 บาท/ไร่ ต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 7,220.49

บาท/ไร่ ดังนั้นผลตอบแทนสุทธิในการผลิตยางแผ่นดิบมีค่าเท่ากับ 8,329.12 บาท/ไร่ ส่วนยางพาราในจังหวัดหนองคาย พบว่า ผลตอบแทนในการผลิตยางแผ่นดิบทั้งหมดเท่ากับ 16,423.40 บาท/ไร่ ต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 5,736.52 บาท/ไร่ ดังนั้นผลตอบแทนสุทธิในการผลิตยางแผ่นดิบมีค่าเท่ากับ 10,686.88 บาท/ไร่ ส่วนผสมทางการตลาด ผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย พบว่า ร้อยละ 50 เป็นยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 และเศษยาง เท่ากัน โดยมีเกณฑ์การผลิต คือ ความหนาของแผ่นยางไม่เกิน 4 มม. เนื้อยางแห้ง น้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่นไม่เกิน 1.50 กก. แผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 38.00- 46.00 ซม. ยาว 80.00-90.00 ซม. ราคายางแผ่นดิบเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ปลูกยางในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย เท่ากับ 57.29 และ 58.57 บาท/กก. ตามลำดับ (ตุลาคม 2549) การจัดทำหน่วย พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่นร้อยละ 71.11 รวมกลุ่มจำหน่าย ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดหนองคาย ร้อยละ 77.78 พ่อค้าจะมารับซื้อยางแผ่นถึงที่ ซึ่งพ่อค้าท้องถิ่น พ่อค้าต่างถิ่น และตลาดประมูลยางท้องถิ่น จะส่งต่อไปยังโรงงานแปรรูป สถานที่ซื้อ-ขาย ยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางในจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 71.11 คือ ตลาดประมูลยางท้องถิ่น โดยเกษตรกรจะนำยางแผ่นดิบไปรวมกลุ่มจำหน่าย ทุกวันที่ 15 ของเดือน มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลตรวจสอบคุณภาพสินค้า และราคา ส่วนสถานที่ซื้อ-ขายของเกษตรกรผู้ปลูกยางในจังหวัดหนองคายร้อยละ 77.78 ซื้อ-ขายที่สวนยางของตนเอง โดยพ่อค้าส่วนใหญ่จะมารับซื้อทุก 14 วัน โดยเกษตรกรมีโรงเรือนเก็บรักษาสินค้าไว้เป็นอย่างดี ซึ่งปัญหาและอุปสรรคของผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย ได้แก่ 1) ปัญหาด้านเงินทุนของ

เกษตรกร เกษตรกรบางรายไม่มีเงินหมุนเวียนพอที่จะซื้อต้นพันธุ์ และวัสดุที่ใช้ในการเกษตร และ 2) ปัญหาปุ๋ยมีราคาสูง ซึ่งเกษตรกรบางรายไม่สามารถที่จะซื้อปุ๋ยมาบำรุงต้นยางได้อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาที่พบในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดหนองคาย ทำให้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เกษตรกรควรมีการปลูกพืชชนิดอื่นเพิ่มเติม นอกจากยางพาราเพื่อเป็นรายได้เสริม ซึ่งเกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตยางพาราได้ขายเมื่อราคาสูงขึ้น และควรมีการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ฝากเงินกับธนาคารทุกเดือน สามารถแสดงรายได้เพื่อขอสินเชื่อในการลงทุน

2. เกษตรกรควรมีการวางแผนจัดการลดต้นทุนค่าปุ๋ย เช่น ผสมปุ๋ยใช้เอง ศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยหมัก ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านปุ๋ย อีกทั้งยังป้องกันปัญหาปุ๋ยปลอมอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- การตลาดสินค้าเกษตรกรรมกับเศรษฐกิจของไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ
คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการตลาดสินค้าเกษตรกรรมกับเศรษฐกิจไทย. 2545.
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา. 2533. ยางพาราพืชเศรษฐกิจไทย. วารสารยางพารา 8(11) : 4-8.
สถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตร. 2540. การปลูกสร้างสวนยางในท้องที่แห้งแล้ง. ศูนย์วิจัยยางสงขลา, สงขลา
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 3. (2550). ราคายางแผ่นดิบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. แหล่งข้อมูล: <http://www.rubber.co.th/menu5.php> ค้นเมื่อ 1 กันยายน 2550.